

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De cvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Hvilken skole? — Til Kristi Legemsfest. — Den europeiske situasjon — «Herre - gi oss arbeid!» — Dap i Propagandakollegiet. — St. Olav's Gutteklubb. — Pilgrimstur Oslo-Ringerike-Hadeland. — Rase, folk og kirke. — Vår feriekoloni. — Messe ombord på «Hindenburg». — Spørsmål og svar. — Herhjemme. — - og derute.

Hvilken skole?

Det er på denne tid av året at skolene mottar innmeldelser for det nye skoleår og tiden er da kommet for å innmelde de barn som er født i året 1929. Når skolene efter sommerferiene åpner sine porter skal barna ta fatt på skolegangen med dens gleder og sorger.

Det kan da være på sin plass å anføre noen prinsipielle betraktninger ut fra katolsk syn på skolen.

Kirken fremholder klart og tydelig at det er foreldrene, og ikke staten, som har det første ord angående sine barns opdragelse og skolegang. De er av selve naturen utpekt til den oppgave å utdanne og å opdra barna, så de kan bli gode og levedyktige mennesker med sans for livets sanne verdier.

Det blir altså foreldrenes sak å velge skole for sine barn. For katolske foreldre skulde dette valg være meget enkelt: «Katolske barn på katolsk skole». Imidlertid er det her i landet en del forhold som gjør at foreldre ikke sjelden er i tvil om hvad de bør gjøre. Utgangspunktet er vel opplagt for alle: de vil skaffe sine barn den best mulige utdanning. Og overfor dette ideal vil vel enhver skole fortone sig som mangelfull på et eller annet punkt. Eller iallfall hvis man sammenligner de forskjellige skoler, så vil de alle ha sine ulemper og sine spesielle fortrin.

Hvis vi ser på de offentlige (kommunale) skoler i Norge, så vil det straks slå en at disse har en del tydelige fortrin. De er for det første som regel helt

gratis. Det gjelder i det minste folkeskolen, hvor også bøker og annet skolemateriale er fritt. Der-næst har disse skoler som regel store, flotte bygninger, mens de katolske p. g. a. vanskelig økonomi er meget beskjedne. Det er vel bare i Bergen, Arendal, Tromsø og til dels i Oslo at vi har katolske skoler med klasseværelser som fullt ut svarer til tidens krav. Ennvidere har de offentlige skoler den fordel at de frekventeres av langt flere barn, hvad der kan virke stimulerende for konkurranse og arbeidslyst. Dessuten har hver klasse der sitt eget rum, mens hos oss 2 eller 3 klasser får undervisning i samme. Men til gjengjeld betyr det større antall elever i de offentlige skoler at det der blir vanskelig eller likefrem umulig å ta sig meget av den enkelte elev. Undervisningen må ta sikte på flertallet, man får neppe den helt individuelle undervisning som de katolske skoler har så gode betingelser for å gi. Erfaringen viser da også at de katolske skolars elever, når de kommer over på andre skoler (Middelskolen), som oftest er nådd lenger enn kameratene.

Og våre skoler byr også på andre, meget viktige fortrin, som de andre skoler savner. De katolske skoler legger stor vekt på karakterdannelsen, det henger sammen med våre skolars religiøse preg. Nu skal de offentlige skoler ganske visst gi opplæring i kristendoms-kunnskap, men det er jo et faktum at man sjelden kommer lenger enn til å bibrin-

ge barna et visst kjennskap til religionen som fagpensum. Riktignok deltar ikke katolske barn i disse skolars religionsundervisning, men lærernes religiøse innstilling vil allikevel spille en stor rolle også ved den øvrige undervisning. Og man hører jo ofte klager over at det her mangler meget. Man må regne med at lærerne på disse skoler i mange tilfelle nu har et livssyn som står i strid med det kristne. Selv om de ikke direkte driver propaganda for anti-religiøse synsmåter, så blir det ikke til å undgå at en slik tendens indirekte vil gjøre sig gjeldende. Og jo høiere disse lærere står intellektuelt og pedagogisk, desto sterkere vil deres innflytelse gjøre sig gjeldende på mottagelige barne-sinn.

Men, vil man kanskje innvende, de katolske barn som besøker offentlige skoler om formiddagen, kan jo om ettermiddagen få den fornødne religionsundervisning hos prestene. Det er nok sant at de på denne måte kan få de nødvendige religiøse kunnskaper, men man må være opmerksom på at man får ikke del i katolsk religiøs liv bare ved å lære en lekse og å få den gjennomgått. Det gjelder først og fremst å bibringe barnene katolsk tankegang og mentalitet, og det opnår man neppe ved en eller to undervisningstimer om ettermiddagen. På katolsk skole lærer barna å gi bønnen den rette plass i det daglige liv. Ved den daglige bønn velsignes selve skolearbeidet, som løftes op i et høiere plan og får sin rette plass som et ledd i Guds tjeneste.

I denne forbindelse må vi så til slutt nevne det som vel til syvende og sist er det største fortrin ved de katolske skoler. Barnet kommer der i en katolsk atmosfære, hvor den katolske tro er det selvfølgelig, mens det på en annen skole vil fortone sig anderledes. Der vil katolsk være noe sjeldent, noe usedvanlig og i de første skoleår vil dette lett frembringe et uheldig inntrykk. I Middelskolen derimot vil det ikke ha den samme betydning. Da vil barna være mer utviklet og ha bedre forutsetninger for å hevde sig med sitt katolske særpreg. Men i de første skoleår vil det være av særlig stor betydning at barna kan få en harmonisk religiøs opplæring. Og det opnår man ikke hvis barnet fra dets første dag på skolen merker at hjemmets religion er forskjellig fra skolens og de andre barns religion. Og det merkes på utallige måter: Fadervår som avsluttes anderledes, Hil Dig Maria, som ikke bedes og Kors-tegnet som er ukjent på disse skoler. Barnet vil derfor føle sig desorientert og rotløs nettop på det

religiøse område, hvor det burde finne et fast og urokkelig grunnlag for livsførselen.

Så må da vår konklusjon bli denne: Hvis man holder sig til de mer overfladiske sider ved skolen, da kan nok den offentlige skole ha sine fordeler fremfor våre katolske menighetsskoler, men går man dypere inn i saken og tar alt det i betraktning som henger sammen med barnas religion og karakterdannelse, da blir det ingen tvil om de katolske skolars åpenbare fortrin. Derfor kan spørsmålet om valg av skoler bare få en løsning for katolske barns vedkommende: Katolske barn på katolsk skole.

Til Kristi Legemsfest.

Mesteren er her og kaller på oss! Som det klang ved vintertid, så klinger det og nu ved sommertid: kom og la oss tilbe!

Og med vår Herre og mester går vi ut i naturen. Henover den jord som atter iår er vøtet med menneskeblod — ut i den natur som i milelange strekninger legges øde i menneskers onde kamp mot mennesker.

Ut i en slik verden bærer vi vår Frelser — all verdens byggmester — i triumf. Inn i en slik ørken fører vi livets brød og og hvor bror strider mot bror løfter vi fortrøstningsfullt enhetens og fre-dens gave. Fortrøstningsfullt fordi vi vet at ingen kan hjelpe uten han som gav sig selv til døden for at vi skulde leve.

Vårt hjerte er urolig til det finner hvile i Gud. Dette gamle ord bekreftes stadig i kjærlighetens Sakrament. Urolige, usikre, i tunge timer, i lange dager og våkne netter — imellem finner vi dog hvile når vi ydmykt kneler ned og lar ham gå inn i vår sjel — han som sa og stadig sier de befriende ord: «Kom til mig alle som er besværede og jeg vil gi eder hvile!»

Ofte kommer vi alene til ham — men nu ved Kristi Legemsfesten kommer vi i flokk og følge for å takke og tilbe og for å vise ham og hele verden at vi anerkjenner og hylder ham som vår konge, vår Herre og Mester.

Men ikke alene nu på festens dag — i hverdagslivet vil vi gjøre ham til vårt daglige utgangspunkt — innrette vårt liv, våre ord og gjerninger, våre tanker og følelser efter ham. Hver dag vil vi

Den europeiske situasjon —

For kort tid siden betegnet erkebiskopen av Canterbury den politiske situasjon i Europa som «farligere enn noengang —», og med rette, ti selv gamle folk kan ikke minnes en så truende tid som den nuværende. Erkebiskopen fastslog ennvidere i samme tale at en av de største faremomenter er Folkeforbundets absolutte nederlag i den italiensk—etiopiske konflikt, som har bragt England i en meget vanskelig stilling og dermed «den europeiske likevekt» i fare.

Sett med en utenforståendes øine synes det som trekkene i det diplomatiske spill nasjonene i mellom nu foretas meget langsomt — i den siste er der ikke skjedd noe av betydning for stillingen, hvilket ikke berører den kjennsgjerning at spillet følges med usvekket oppmerksomhet av alle interesserte fordi ingen vet hvad det neste trekk kan bli, men alle vet at det kan få uoverskuelige følger.

En av de mange usikkerhetsfaktorer er den utenrikspolitik som den nye franske ministerpresident Léon Blum vil slå inn på. Han har betonet at han akter å støtte Folkeforbundets idé og den kollektive sikkerhet. Denne hans holdning uttrykkes imidlertid helt forskjellig i Italia og England, men det er vel utvilsomt at Blum vil pleie den fransk-engelske forståelse. Om han derimot vil overta en formidlers stilling mellom England og Italia, er vel et annet spørsmål.

Dog kan meget tyde på at denne oppgave vil ha sin tillokkelse, fordi Italia derved helt umerkelig kan sjaltes inn som aktiv deltager i den kontinentale politikk, hvormed Frankrike mener en gjenoplevelse av Stresafronten: England, Frankrike og Italia. «Le Temps» går daglig inn for en forsoning mellom Rom og London — hvilket vil si: for en opphevelse av sanksjonene.

Sanksjonsspørsmålet er i det hele tatt brennende aktuelt — og av løsningen på dette problem avhenger den europeiske politikks fremtid — om den skal føre til fred eller det motsatte. England inn tar foreløbig en avventende holdning — selv innenfor den engelske regjering merkes en viss ubestemthet. Dog fremgår det klart at man ikke hilser dannelsen av et Imperium Romanum med glede, og det kan ikke nektes at situasjonen ikke er blitt lysere ved de siste tiders begivenheter: oprøret i Palestina, den italienske anti-engelske propaganda og Negus reise til London.

Den britiske selvfølelse må forresten tåle en hård påkjennning nu på grunn av begivenhetene i

si: «Herre, jeg er kommet for å gjøre din vilje, ta imot mig og styrk mig!»

«I alterets hellige sakrament være Jesus evig takk og ære!»

Palestina. Den arabiske streikebevegelse i det helige land tilspisser mer og mer faretruende og krever et stadig sterkere oppbud av militære stridskrefter til motvekt. Men verre er den utfordrende holdning som de arabiske førere inntar, idet deres respektløse ord undergraver aktelsen og frykten for England blandt Orientens folk, hvorved Englands maktstilling synes truet.

Imidlertid har araberne gjort den taktiske feil å begynne sin protestbevegelse på et tidspunkt, da Englands prestige som mandatmakt var vaklende og nasjonen derfor overrømfindlig for den og mer tilbøielig til å bruke knyttneven mot alle som vil røre ved den enn før. Og det tilspisser stillingen at araberne aldri legger skjul på sin begeistring over såvel «det tredje rike» som Italia, fordi det ene land har trosset myten om det jødiske verdensherredømmes makt og det annet har satt sig ut over legenden om det uovervinnelige britiske rike. Det er ingen hemmelighet at den italienske generalkonsul i Jerusalem som hittil «av høflighet» i likhet med sine kolleger, har hatt en britisk politieskorte, nu er kommet til den overbevisning at Italias eget flagg er en bedre sikkerhetsgaranti overfor de fanatiske muhammedanere — og derfor nu beveger sig ubekymret omkring med sitt eget lands farver på sin bil og overalt kun mottar smilende og ærbødige hilser! Kjennsgjerning som «taler for sig selv» — som pressen frydefullt noterer! Mens man spent venter på om den arabiske befolkning vil få Storbritanniens tunge hånd å føle.

Den anglikanske biskop i London legger imidlertid ikke fingrene imellem når det gjelder om å vekke det engelske folk til bevissthet om stillingens alvor. Han meddeler at man i Kina kaller England «tigeren som har mistet sine tenner», idet han — biskopen! — samtidig anbefaler at man gir «denne tiger» et nytt gebiss, så den kan sette sig i den fornødne respekt og derved bevare freden i Europa.

Til sist et par ord om den alvårlige indre fare som truer nasjonenes fred og velferd i form av de såkalte folkefronter, som nu er dannet av de forskjellige venstreorienterte partier etter lange forhandlinger gruppene sig imellem. Disse fronter står i hvert enkelt land under tilsynelatende helt nasjonal ledelse — men etter alle solemerker å dømme dirigeres de av krefter som ligger utenfor — av en central som formår å smelte alt det individuelle sammen i en felles idéns tjeneste. Ellers kan man ikke finne noen forklaring på det faktum, at i disse folkefronter har de forskjellige grupper, ja selv berømte personligheter, jenket meget på sin overbevisning om de rette midler for å kunde passe sig til etter folkefrontens mål. En sterk vilje står bak — og en tilsynelatende ubetydelig begivenhet avsløret denne vilje, da franske og spanske delegerte fra de respektive lands folkefronter møttes i Syd-Frankrike til rådslagning, hvorved Europas oppmerksomhet blev henledet på de forskjellige folke-

fronters internasjonale samarbeid under ett prinsipp ledelse. Og dette prinsipp er Komintern, parolen fra Sovjet.

Komintern har arbeidet meget klokt — den har forstått i hvert enkelt land å skape tilsynelatende selvstendige organisasjoner, som samler arbeiderne til felles kamp mot de nasjonale og fascistiske retninger. Det skal ikke så meget skarpsyn til for å erkjenne at ledelsen av disse organisasjoner befinner sig i Moskva.

Tilsynelatende står alle folkefronter kun under sin egen ledelse, men Komintern har overopsikten. De nasjonale styrer er å betrakte som underrettingsbyråer for den hemmelige centralkomite — eller som den kaller sig: Internasjonale Overop-siktskommisjon i Paris, som er sammensatt av kommunister fra alle de største land. Denne kommisjon betegner sine sammenkomster som «Møter av den internasjonale røde hjelp» (Moper), og de holdes skiftevis i Paris, Amsterdam, Zürich og Basel.

De enkelte lands avdelinger får sig tildelt bestemte agenter som inspiserer arbeidet, idet de har bopel ett sted og derfra med falsk pass bereiser sine distrikter. I Kjøbenhavn bor agenten for Danmark, Norge og Sverige — i Paris for Belgia, Spania og Italia — i Basel for Schweiz og Tyskland o. s. v. Og for å ha den stadige og uforstyrrede forbindelse med Moskva er der i Paris blitt innstallert en kommunistisk kringkastingsstasjon med avsendere forgrenet ut i 50 andre byer i forskjellige land.

Vi kommer altså ikke bort fra at folkefrontene tilhører en kommunistisk verdensorganisasjon og mer enn noe annet bidrar til at den europeiske situasjon nu i alle retninger er farligere enn noengang.

„Herre — gi oss arbeid!“

Over 200 000 medlemmer av det franske katolske ungdomsforbund («Jocistene») har tatt del i de våkenetter som er blitt organisert i de forskjellige sogn som forberedelse til den store jubileumskongress i anledning forbundets 50-års dag.

Hovedfestlighetene avholdtes i pinsen i Paris i nærvær av over 60 kardinaler, erkebiskoper og biskoper. En høitidelighet var viet minnet om ungdomsforbundets 15 000 døde som falt i verdenskrigen. En rekke spesialmøter avholdtes for arbeiderungdommen, bondeungdommen, sjømenn og akademikere. Et av hovedemnene var selvfølgelig ungdommens store overskyggende nutidsproblem: arbeidsløsheten. Og stadig samlet ungdommen sig om følgende for anledningen forfattede bønn som blev bedt høit av alle:

«Herre — gi oss arbeid!

Uendelig gode Fader, som ved ditt forsyn styrer den verden som du har skapt — ha medliden-

het med verdens angst! Gi arbeid og brød til alle mennesker så at de, befridd fra bekymringene, kan vende sig mot dig for å kjenne og elske dig!

Fader — ha medlidenhet mot våre arbeidsløse brødre!

Fader — ha medlidenhet med dem som fryser!

Fader — ha medlidenhet med dem som sulter!

Fader — ha medlidenhet med arbeidere som lider under de forminskede lønninger!

Fader — ha medlidenhet med alle de unge som ikke kan gifte sig fordi de er fattige!»

Dåp i Propagandakollegiet.

Av Sigurd Bruun Tønnessen.

En riktig pinsefest i ordets fulle og egentligste betydning hadde vi her i Collegiet 2ten pinsedag. En ung indikinesisk kunstmaler, Lé-Van-Dé, mottok på denne dag tre av Kirkens hellige sakramenter, dåpen, fermingen og den hellige kommunion.

Hans foreldre er hedninger og likeså hele hans øvrige familie. Sin skolegang har han hatt på katolsk skole, men kristen har han ikke fått lov å bli før nu han er 30 år, fordi hans foreldre hele tiden har satt sig imot dette. Men nu endelig har han fått dette sitt inderligste ønske opfylt.

Han kom nemlig hit til Rom for å ordne med Anams avdeling på den internasjonale katolske pres-seutstilling. Og mens han har opholdt sig her er han blitt mere og mere grepet av kristendommen og Kirken, som så har resultert i innlemmelsen i «de helliges samfund».

Han er utøvende kunstner og har allerede malt flere bilder som har gjort stor lykke. Også på det religiøse område har han gjort sig bemerket ved sine bilder, idet han har malt to meget gripende scener, den ene er den hellige jomfru med Jesubarnet på sine unge armer. Det annet er Maria Magdalena under Jesu kors. Begge kvinner er fremstillet som Anamittinner.

De hellige handlinger blev foretatt av erkebiskop Constantini, propagandakongregasjonens sekretær. Som fadder ved dåpen fungerte den hellige Faders nevø, signor Ratti og som fadder ved fermingen den førstnevnte og grev Dalla Torre, sjef-redaktøren for «Osservatore Romano».

Høitideligheten begynte kl. 10 presis. Det var gripende å overvære disse hellige handlinger, og for mange av oss studenters vedkommende var det første gang vi hadde anledning til å overvære en vok-sens dåp efter den hellige katolske Kirkes rike og skjønn ritus.

Ute i hallen foran kirkedøren var den biskoppe-lige stol plasert og foran den stillet så dåpskandi-daten sig med sin fadder. Først blev tre av Davids salmer sunget vekselvis mellom koret inne i kirken og studentene utenfor kirken. Og biskoppen som var foran alteret inne i kirken, bad endel bøtter

derinne. Derefter kom han ut i hallen iført violett korkåpe og hvit mitra på hodet og satte sig ned i bispestolen og begynte der med dåpsritualet. I den eldste kirke bruktes der flere uker til dette, idet dåpskandidaten gjentagne ganger måtte innfinne sig i kirken for å bli innviet ved håndspåleggelse og besvergelse, nu foretas dette i forkortet form som innledning til selve dåpen.

Efterat disse ceremonier var tilende førte biskopen kandidaten ved hånden frem til kirkekoret og der blev så dåpen foretatt ved alteret. I dåpen fikk han navnet Celestin Leone. Det var et gripende øieblikk da biskopen i korsform heldte det innviede vann over kandidatens hode og uttalte ordene: «Jeg døver dig i Faderens, Sønnens og den Hellige Ånds navn». Nu hadde den unge mann fått sin sjel renset i dåpens vann. Han var nu et medlem av Kristi synlige Kirke på jorden.

Umiddelbart efter dåpen blev så fermingen foretatt, og under den hellige messe som biskopen selv leste, fikk den unge kristne for første gang i sitt liv motta Jesus Kristus i Alterets hellige sakrament. Dette er for ham som blev optatt blandt Kirkens barn en uforglemmelig dag, og ikke mindre for oss som fikk anledning til å være tilstede ved denne høitidelige handling. Jeg er sikker på at i alle de tilstedeværendes hjerter steg der op varme bønner til Ham, som er den kristne sjels lengsel og mål, om at Han vil bevare denne unge sjel fra det onde og skritt for skritt føre ham frem til det fullkomne liv, som vi alle ønsker å nå.

En kunde se på denne unge manns ansikt, da han mellom sine faddere gikk ut av kirken, at han var en lykkelig sjel. Men hvor meget større grunn har ikke vi til å være lykkelige. Vi katolske kristne som allerede som spedbarn får motta dåpens nåde og vokse op i kristent miljø. Måtte vi alltid huske på å takke Gud for denne nåde og be om at Han vil sende mange arbeidere ut på misjonsmarken så at de også der kan få den samme rike anledning til å møte Kristus som vi har. Våre bønner vil bli hørt når vi fremfører dem fra et opriktig hjerte.

Sigurd Brunn-Tønnessen.

St. Olav's Gutteklubb

vil herved få takke på det hjerteligste alle dem som på noen måte bidrog til at «pilgrimsferden» søndag 7. juni blev så vellykket og oplevelsesrik. Vi har alle fått et varig og levende innblikk i katolsk liv i fortid og nutid og vi vil alle være med på å arbeide for Norges katolske fremtid.

Formannen.

Pilgrimstur

Oslo—Ringerike—Hadeland.

Det var den 7. juni. Tidlig om morgenen kl. 7 samledes guttene om kommuniensbenken i St. Olavs kirke for på den måte å innvie dagen. Efter 7-messen var omkring 30 gutter fra begge de katolske menigheter i Oslo til fellesfrokost — chokolade og smørbrød som servertes i Akersveien 5. Efter bordbønn drog den forventningsfulle skare inn i den fine sightseeing bil, som skulde frakte alle den 14 timer lange pilgrimstur. Høi stemning. Naturen lå i vårens skjøre prakt — Aker og Bærums flotte veier var innrammet av de skjønneste farver med en opklarende himmel og små regnstenk, som ikke gjorde noe. Ved Skougum fikk vi et glimt av kronprinsens skjonne gård under Skougumskampen. Og syn på syn av et land i vårens fine, lette skrud dukket efterhvert op for de unge gutter. Særlig var her utsikten over Lierbygden — St. Halvards bygd — med Drammensfjorden en perle av naturskjønnhet. Og det var ikke en ku eller katt — en hone eller solvrev som ikke fikk sin hyldest av begeistrede gutter i brolealderen, som ofte var rene mestere i spontan hyldest helt op i fistelens skjonne vellyd. Gjennem Drammen fikk den flotte skinn- og benfri sporvei sin velfortjente opmuntring. St. Laurentiuskirken i Drammen var festlig pyntet. Hoimesen selebrertes av sogneprest Rottier med en ministrant fra St. Olav og en ministrant fra St. Halvard som tjenere. Den sistnevnte var P. Rottiers dåpsbarn fra Hamars St. Torfin. Sognepresten holdt en for gutter beregnet prisverdig kort og innholdsrik preken om trefoldigheten, ti det var jo den hl. Treenighetsfest. Moder Letitias boks med en masse sukkertøi blev mottatt med glede. Og efter ovasjoner fortsattes pilegrimsreisen til Syllings, St. Halvards, kloster. Veien gikk nu op gjennem den vakre Lierdal, hvor vi bl. a. så den gml. Tranby kirke. I Sylling spiste guttene medbragt niste til søstrenes chokolade og melk, efterpå kort andakt i kapellet. Efter fotografering og tilendebragt gjensynsglede over for rektor C. Riesterer og Fransiskus-Xaviersøstrer med forstanderinnen — og efter et kort besøk i feriekoloniens sagnomsuste terreng, tok vi med bilen op langs Holsfjorden — hvor Hortekollen kneiset over Sylling og Svångstrand til Solihøgda. — Holsfjorden —! I 240 meter hoide så vi Tyrifjorden ved Skaret over mot Bønsmo gamle Lovekirke, hvor St. Olav blev født. Oppe i Krokkleven ved den eldste vei — St. Olavs kilde. Den så vi ikke da veien til Sundvolden fra Solihøgda går dypere, men vi så bl. a. Kongens utsikt — og utsikten var kongelig.

Vi for nu i det skjonne Ringerikes underdeilige trakter, gjennem «Steinsgaten», forbi Halvdan Svartes haug til Norderhov kirke. Efter tur var alle i likkjelderen og så mumiene efter Anna Kolbjørnsdatter og hennes mann, presten Jonas Ramus. Derpå over i prestegården så vi Svenskestuen med kuleinnslag efter svenske geværkuler. Så videre forbi jarlen Alf Erlingssøns gård Tanberg, langs Storelven til Hønefoss. Først i den nye kirke hvor vi sang «Tantum ergo» og bad lidt — og så til hilsen med sogneprest pater Bzdyl og Fransiskus-Xaviersøstrene. Forfriskninger og Vivat og hilsener med Stabekk menighet som besøkte sin gamle sogneprest.

Vi for videre — Hønefossen braket og suste — og vi og vår bil svinget og boret sig frem over fylkes- og bygde-

grensen — stadig videre. Hadelands vassbunn — Randsfjorden — langt ute en liten damper som drog en veldig pannekake med millioner av tommerstokker over Randsfjordens blanke speil. — Jevnakerbygden lå skjønt med den blide og alvorlige Randsfjord nordover. Lange bakker og mange svinger. Bjerg- og dalbane — og så stod vi foran søsterkirkene i Gran. Pastor Bergwitz, ferdens utrettelige og tålmodige leder, fortalte og fortalte — og guttene lyttet og grov og spurte. Og alt vi fikk se! Det var et under — det gamle, det nye, det fremtidige katolske Norge. Vi tok hatten av ved Åsmund Olavson Vinjes grav — og kjente ham igjen i den utmerkede byste av bronse, som står på en enkel sten over graven. Og nu gikk ferden mot det vel interessanteste: gamle Tingelstad Love- og sognekirke. Dens ytre er uforandret. Like til takrytteren — tildels skjenket av dronning Margrete — original, som stenhuset. Det eldste stykke er korpus i krusifikset over korbuen — fra det 11. århundrede. Like gammelt som stenene. Plass for vievannkaret ved døren — kalkmalerier — det gamle sfenalter. Tilføielse: det lutherske innventar, benket o. l. fra det 17. årh. Gudstjeneste 2 ganger årlig. I første kristentid var messen nok oftere.

Og etter et grundig studium av den gamle velbevarte kirke med sitt gamle velbevarte karakteristiske tretak over stenhuset, gikk ferden gjennom Gransbygden. I sommerkvelden var bygden på benene — langs alle veier strømmet det folk og biler. Og guttenes stemmer viste sin store utholdende iver. Det var som en forsterket storm fra spurv, måltrost, kråke — og høiere for hver som for forbi.

Ved ankomsten til Oslo, St. Olavs kirke, sang vi «Store Gud» og pastor Bergwitz takket for ferden. Vi så det gamle, vår tid og fremtidens katolske ungdom dra frem.

Oslo, 8. juni 1936.

Lavrans.

Race, folk og kirke.

Nu da hele det kristne grunnsyn, på hvilket vår europeiske kultur hviler, søkes omstyrtet ved hjelp av kunstig opkonstruerte raceteorier, kan det kanskje være av interesse å få vite hvorledes kirken i alle århundreder har bekjempet denne form for selvovervurdering.

Før kristendommens innførelse og i lang tid etter, følte alle erobrerefolk sig som overmennesker overfor de beseirede racer eller folk, ofte mest når de selv var de rene barbarer.

En romer så ned på germanerne, slik som tyskere i disse dager ser ned på jøder. Germaner så ned på de slaviske prøissere på lignende måte som prøisserne senere så ned på sydtyskere og østerrikkere.

Normannerne foraktet den beseirede anglo-saksiske befolkning i den grad at et ekteskap mellom en normanner og en anglo-saksisk kvinne i flere århundrer var like nedverdiggende som en hvit godsbesitter i protestantisk Virginia vilde gifte sig med en negerinne, eller som om en tysker i disse dager vilde gifte sig med en jødinne.

For å fjerne disse overlegenhets- eller mindre-verdighetskomplekser grep kirken ofte til den utvei å utnevne folk av den beseirede og undertvungne race til kirkens høieste stillinger.

Dette tvang således folk som normannerne, som i sin tid i England behandlet den anglosaksiske befolkning som kveg, til etterhånden å revidere sin opfatning.

Kirken fikk nemlig på den måte både normanniske fyrster, adel og folk til å skrifte og bøie kne samt å motta sakrament og syndsforlatelse av anglo-saksiske prester, hvis fedre kanskje var liv egne i normannisk tjeneste.

Normannerne og andre lærte på denne måte at der var et moralsk åndsaristokrati som var uavhengig og overlegent ethvert aristokrati basert på fødsel alene.

Denne kirkens hevdelse av at dens høieste stillinger var åpen for alle folkeslag uten hensyn til rase, klasse eller farve, har kanskje bidratt mere enn noget annet til å utjevne motsetningene mellom de forskjellige folkeslag i og utenfor Europa, og skapte tilslutt likhet overfor loven.

Med disse forhold for øiet vil enhver forstå at den nazistiske lære om de tyske folks, eller den ariske races medfødte herskerstilling, må komme i særlig alvorlig konflikt med romerkirken, som nu i snart 2000 år har hevdet den kristelige broderskapstanke folkene imellem.

Det er derfor ikke å undres over at nazistene ser sin dødsfiende i den katolske kirke, og at den derfor retter sitt groveste skyts mot denne.

Romerkirken er imidlertid vant med kraftig skyts og undergravningsarbeide i sin snart 2000-årige beståen, og regner sikkert med, at den har overlevet både det romerske keiserdømme og de mangfoldige regjeringsformer Europa har sett siden den tid, så kan den også ta denne nazistiske storm på et av kristendommens grunnfundamenter med ro.

I denne kamp for nasjoners og rasers likhet for loven, kan kirken denne gang også til en avveksling regne med hele den kultiverte verdens sympati, noget som ikke alltid faller i dens lodd, særlig i vår tid, da kultur og kristendom ofte synes å skille lag til stort tap for begge parter.

Andreas Hansen.

Vi tar med så meget desto større glede denne utmerkede og orienterende artikkel inn i «St. Olav» som den under rubrikken «Leserne har ordet» har stått i «Dagen» for 4. juni d. å.

Vår feriekoloni.

Bidrag inkommet til og med 8/6.

Fru M. W.	kr. 25,00
N. N.	» 2,00
A. S. S.	» 50,00
N. N.	» 10,00

S. M.	»	5,00
A. B.	»	5,00
S. L.	»	50,00
H. P.	»	20,00
A. B.	»	10,00

Ialt kr. 177,00

Hjertelig takk!

Messe ombord på „Hindenburg“.

Mens det store tyske luftskib «Hindenburg» fløi over Atlanteren på sin Amerikafart blev der lest messe ombord — for første gang på en Zeppe- liner. Om denne begivenhet foreligger en autentisk beretning fra representanten for det amerikanske katolske pressebyrå N. C. W. C., dr. Max Jordan, som assisterte ved messen. Han skriver: «På et enkelt hvitt, trykt kort blev det bekjentgjort under farten at der den følgende morgen — 7. mai 1936 — kl. 8,30 vilde den første hellige messe på et luftskib bli lest i selskapssalen ombord på «Hindenburg» og at alle passasjerer hjerteligst blev innbudt til å overvære den. Innbydelsen var undertegnet av pater Paul Schulte, Miwas, «flyvende pater». Dr. Eckener hadde personlig gitt tillatelse til det. Et bord blev stillet på to kister av metall og en stor hyt bordduk blev bredt over. Pater Schulte fremtok fra sin kuffert med reisealter m. m. alle de nødvendige gjenstander og sammen ordnet vi så det hele. Det tilstøtende skriveværelse blev benyttet som sakristi og her kledte pater Schulte sig om. Efter evangeliet holdt han en kort preken.

Paven hadde gjennom kardinal Pacelli og den pavelige nuntius i Berlin, erkebiskop Orsenigo, gitt særlig tillatelse til denne messe — men det var også et gripende øieblikk da innstiftelsesordene for første gang blev uttalt ombord på et luftskib — og det var en kjærlighetens stund da messen blev lest for fred mellom alle folkeslag og nasjoner. En takkens time var det også — takk til skibets officerer og konstruktør som gjorde hele reisen så god for alle deltagerne, og først og fremst takk til Gud. Ti «Gud var tilstede da skibet blev bygget — han er med nu når det flyr over Atlanteren, når vi lander sikkert i New York — han er alltid med når vi seiler over livets store vann. Og derfor: Gloria Tibi: Gud Fader som skapte verden, Gud Sønn som forløste verden og Gud Helligånd som styrker verden. Måtte himmelen si sitt amen dertil — de vidunderlige skyer som omgir oss, oceanet som vi glir hen over, solen, vinden, stjernene — men også motorene, luftskibet, mannskapet og officerene må også alle si sitt amen».

En av de reisende mottok den hellige kommuni-

on. Omtrent 50 reisende var tilstede, de fleste ikke-katolikker. Den katolske professor Franz Wagner fra Dresden spilte under gudstjenesten på skibets store flyget. Næste morgen lestes messen for mannskapet. Ved begge leiligheter var det midlertidige kapell utstyrt med alle de vakre friske blomster som fantes ombord og som stewarden samlet sammen for anledningen».

Dette er forresten ikke den første messe som leses i luften selv om den er den første som celebreres i et luftskib — i desember 1933 leste en fransk prest messe i sitt fly på den lange vei fra Korinthe til Patras. Ellers er det helt almindelig med messer som leses på reiser — alle større oceandampere har således nu et kapell ombord.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, sogneprest Kjelstrup i Kr.sand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Hvorfor Jesuitene forfølges.

Spørsmål:

Jeg hadde her forleden en leilighet til å bryte en lanse for de baktalte jesuitter og gjorde det så godt jeg kunde. Mitt vesentligste argument var dette: Jesuiterordenen står under Kirkens kontroll, og dens medlemmer kan ikke hevde en moral som strider mot den katolske Kirkes sedelære. Da sa en av mine motstandere: «Hvordan vil du så forklare at dette ordenssamfund er mer forhatt enn noe annet? Husk at der er et ordtøke som sier: **Hvor der er røk, er der også ild.**» Opriktig talt kunde jeg ikke finne noe passende svar på denne innvending, og jeg tillater mig derfor å forelegge Dem spørsmålet til velvillig besvarelse.

Kontormann.

Svar:

Før jeg svarer direkte på Deres spørsmål om hvad der vel er den egentlige årsak til fiendskapet mot Jesuitene, vil jeg gjerne få citere en interessant uttalelse om dem av den danske litteraturkritiker Georg Brandes — en mann som var en erklært motstander av kristendommen og ingenlunde kan mistenkes for å være Jesuitenes venn. I en artikkel om «Historiske ord» i det store danske blad «Politikken» (24. sept. 1917) skriver han:

«Så snart i et protestantisk land ordene jesuitter og jesuitisme nevnes, anføres ufellbarlig ikke lenge derefter: «Hensikten helliger midlet» som sammenfatning eller kraftutdrag av Jesuitenes lære. Forgjeves har Jesuitene hundre ganger erklært at de aldri har sagt disse ord eller forkynt denne lære. Og de har rett. Forsøket på å tillegge dem denne og andre farlige meninger synes å stamme fra Pascal's berømte «Provinciales», en bok som er skrevet på et ypperlig fransk og med ikke ringe vidd, men hvis fremgangsmåte er den ikke anbefalingsverdige å tillegge Jesuitene som korps enhver uheldig formulert læresetning

som forekom i nogen obskure spanske og flamske jesuiters den gang brukte håndbøker».

Således forklarer altså Georg Brandes opprinnelsen til den mest utbredte bakvaskelse mot Jesuitene, og han har utvilsomt rett.

For nu å gå over til Deres spørsmål om hvad det egentlig kan være som har gjort Jesu Selskap så forhatt både hos kristendommens motstandere og innen visse protestantiske kretser er der sikkert flere momenter som spiller inn. Jesuiten pater M. Meschler nevner i sitt verk «Die Gesellschaft Jesu, ihre Satzungen und ihre Erfolge» (Herder, Freiburg, 1911) de vesentligste, og jeg skal her holde meg til ham.

Den første årsak er uten tvil de utallige fordommer, beskyldninger og bakvaskeiser som i gammel og ny tid er blitt utbredt ved en flom av bøker og skrifter. Således opstod det en løgntradisjon som har fremkalt en overtroisk redsel som ikke mer lar sig besverge. Så snart ordet «jesuit» bare blir nevnt kommer mange protestanter i villt opprør — noe som de fra barnsben av innpodede fordommer lett nok kan forklare.

En annen årsak tor vel også finnes i de ukløkskaper enkelte medlemmer av ordenen har begått. Slikt berettiger riktignok ingenlunde til forfølgelser mot ordenen i sin helhet. Skabbede får er der jo overalt, selv i den beste og mest fortjenstfulle organisasjon.

Den tredje grunn skal være at jesuitene spiller angiverens foraktelige rolle. Det skal — sier man — være jesuitene som innberetter alt til Roma og således fremkaller nye kirkelige forskrifter og forholdsregler. Slikt er lett å påstå, men vanskelig å bevise. Og så lenge der mangler skygge av bevis for påstanden er det i og for sig ingen grunn til å innlate sig på den.

Den fjerde og sanneste grunn til fiendskapet mot jesuitene er denne: Jesuitene gjør i det store og hele sin plikt — de arbeider og forsvarer troen og Paven. Derav kommer det uforsonlige hat til ordenen hos alle dem som ønsker Moderkirkens undergang. Jesuiterordenens stifter, den hellige Ignatius av Loyola, skal på dødsleiet ha bønnfallt Gud om forfølgelser som en særskilt nåde for sin orden. Denne bønn leder tanken hen på hvad Skriften sier om den forfølgelse Jesu sanne disipler alltid skal være utsatt for. Jesus sier jo selv: «Tjeneren er ikke større enn sin herre. Har man forfulgt mig, skal man også forfølge dere» (Joh. 15, 20), og verdensapostelen skriver: «Alle som vil leve gudelig i Kristus Jesus, må lide forfølgelser» (2. Tim. 3, 12). Så lenge derfor ordenen bekjempes, kan man stole på at den vandrer i Kristi fotspor.

Pater Meschler slutter sin påvisning med å si: «Såvel de venner som de fiender Jesu Selskap har, er en ære og en anbefaling for ordenen».

Sanne ord som fortjener å minnes.

K. K.

Herhjemme.

Oslo. — Paramentforeningen avholdt sin årlige generalforsamling med tilhørende utstilling av kirkelige nyervervelser søndag den 7. juni i foreningslokalet i Bispegården. Etter at søster Louise-Emma hadde redegjort for den økonomiske stilling beundret de fremmøtte de mange vakre ting, dels forarbeidet av foreningens flittige damer, dels innkjøpt i utlandet. Særlig oppmerksomhet vakte biskopens

nye mitra, et praktfullt stykke kunst fra frk. Nylunds dyktige hånd. Frøkenen har jo utdannet sig i paramentsøm i Wien og mitraen står fullt på høide med hennes øvrige arbeider. Meget skjønt arbeide var også prestert av fru Woxen og frk. Sandborg — en vidunderlig finstrikket knipling stammer fra frk. Maesch og blev forarbeidet til hennes bror pastorens første hellige messe. Foreningen sørger også for kirkens utsmykning med lys og blomster på de store høitider — og søster Louise-Emma meddelte at tradisjonen fra dronning Josephines tid ennå overholdes, så alle de store palmer m. m. på Kristi legemsfesten utlånas av slottsgartneren. I påsken er det Vår Frue Hospital som sørger for dekorasjonene. Til slutt takket sognepresten alle de tilstedeværende for deres interesse samt sakristanssøsteren for hennes store, gode og opofrende arbeid i årets løp.

Stabekk. — Lokalforeningen av St. Olavs Forbund, Stabekk, hadde torsdag 4. ds. den glede å høre et meget interessant og belærende foredrag av sogneprest de Pæpe over emnet: «Tabernaklet i den gamle pakt». — Møtet blev som vanlig åpnet med Olavshymnen. Formannen ønsket samtlige hjertelig velkommen, og da i første rekke den til Norge nettopp ankomne maristpater Rommelse. — Sognepresten fremholdt i sitt foredrag Paktens Ark i det gamle Testament som et sinnbillede på den nye paktens tabernakel i Alterets Sakrament og omtalte også liturgiens betydning. — Formannen, hr. Melbye, takket pateren under varm tilslutning fra de tallrikt fremmøtte.

Ad.

— og derute

ROM. — Ved de reparasjonsarbeider som i øieblikket finner sted ved Laterankirkens grunnmur har man gjort betydningsfulle arkeologiske funn. Prof. José har nemlig funnet velbevarte beboelsesrum med praktfulle mosaikk-gulver og malte vegger, som har hørt til en garde rytterkaserne fra keiser Septimus Severus' tid. Innskriftene på veggene uttrykker krigernes takk for en lykkelig hjemkomst etter felttogene.

Prag. — Internasjonal katolsk radiokongress er blitt avholdt i Prag, hvor 15 nasjoner var representert. På denne blev det fremholdt at i næsten alle land anerkjenner man nu katolikkenes rett til å få adgang til kringkastingsstadiene. I U.S.A. har de to hovedkoncerner, som disponerer over 100 avsenderstasjoner, regelmessige ukentlige katolske kåserier og ceremonier på sitt program. De utstrekker endog sin virksomhet til Europa og utsender fra de berømte abbedier de store katolske festers officier. I Brasilia, Uruguay, Ecuador, Australia og Syd-Afrika finnes egne katolske avsenderstasjoner og selv i Japan, hvor kun en ganske liten del av befolkningen er katolikker, tilstås der disse en viss rett til radioen. I påsken utsendes en messe og regelmessig kan man høre officiet fra Trappistklostret i det nordlige Japan. I Holland disponerer katolikkenes tre hele dager om uken en utsender, og gjennom den internasjonale kringkasting går programmene ut over hele verden. I Østerrike er hele radioen katolsk inspirert — og både i Ungarn og Irland er de katolske utsendelser meget populære. I Polen står de katolske utsendelser helt i «sykeapostolatets» tjeneste. Denne fortegnelse er langt fra fullstendig og man arbeider i mange flere land med katolske utsendelser, hvilket arbeid følges med sympati og forståelse av befolkningen.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.